

Z A K O N

O PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU

I. OSNOVNE ODREDBE

Definicija

Član 1

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje, kao dio jedinstvenog vaspitno-obrazovnog sistema, ostvaruje se na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Djelatnost

Član 2

Predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem se ostvaruje vaspitanje i obrazovanje djece, vodi briga o djeci i pruža pomoć roditeljima u poboljšanju kvaliteta života porodice i djece.

Obuhvat djece

Član 3

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje obuhvata djecu do polaska u osnovnu školu.

Ciljevi

Član 4

Ciljevi predškolskog vaspitanja i obrazovanja su:

- 1) stvaranje uslova za život, razvoj i učenje djece;
- 2) razvijanje sposobnosti razumijevanja i prihvatanja sebe i drugih;
- 3) razvijanje sposobnosti za dogovaranje, uz uvažavanje različitosti i učestvovanja u grupi;
- 4) razvijanje sposobnosti prepoznavanja emocija i podsticanje emotivnog doživljavanja i izražavanja;
- 5) njegovanje radoznalosti, istraživačkog duha, mašte i intuicije, kao i razvijanje mišljenja;
- 6) podsticanje jezičkog razvoja, radi stvaralačkog i kreativnog korišćenja govora za čitanje i pisanje, odnosno pripreme za vaspitanje i obrazovanje;
- 7) podsticanje doživljavanja umjetničkih djela i umjetničkog izražavanja;
- 8) bogaćenje dječjeg iskustva kroz različite tipove aktivnosti iz svakodnevnog života;
- 8) podsticanje tjelesnog i motoričkog razvoja;
- 9) razvijanje samostalnosti, higijenskih navika i brige za zdravlje;
- 10) razvijanje pozitivnog odnosa prema prirodi i zaštiti životne sredine.

Organizovanje

Član 5

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje, u zavisnosti od vrste programa vaspitno-obrazovnog rada i dužine boravka djece, ostvaruje se u jaslicama, vrtićima i drugim vidovima organizovanja predškolskog vaspitanja i obrazovanja (školice, igraonice, vježbaonice i dr.) u kojima se ostvaruje predškolsko vaspitanje i obrazovanje (u daljem tekstu: ustanova), u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, predškolsko vaspitanje i obrazovanje može se obavljati i u porodici, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Vaspitne jedinice

Član 6

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje može se ostvarivati i u osnovnim školama i drugim pravnim licima, u skladu sa ovim zakonom.

Pravo na izbor programa

Član 7

Roditelj ima pravo da, u skladu sa interesovanjima i potrebama djeteta, izabere program vaspitanja i obrazovanja djeteta, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Boravak djece

Član 8

U jaslicama borave djeca uzrasta do tri godine života, a u vrtićima djeca od tri godine života do polaska u osnovnu školu.

Djeca sa posebnim potrebama

Član 9

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim potrebama ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Nadzor

Član 10

Nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona vrši ministarstvo nadležno za prosvjetu i nauku (u daljem tekstu: Ministarstvo), u skladu sa zakonom.

Pojmovnik

Član 11

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju značenje:

- «*obrazovni program*» je najšire definisana programska orijentacija na osnovu kojeg se utvrđuju osnove primarnog, kraćeg, specijalizovanog i posebnog programa;
- «*jaslice*» su dio predškolske ustanove koje obuhvataju vaspitanje i obrazovanje djece uzrasta do tri godine života;
- «*vrtić*» je dio predškolske ustanove koja obuhvata vaspitanje i obrazovanje djece uzrasta od tri godine života do polaska u osnovnu školu;
- «*vaspitna grupa*» predstavlja sastav djece strukturiran po uzrastu, pedagoškim normativima i brojnosti;
- «*vaspitna jedinica*» je dio predškolske ustanove van sjedišta ustanove koja obuhvata jednu ili dvije vaspitne grupe;
- «*djeca sa posebnim potrebama*» obuhvataju nadarenu djecu i djecu sa smetnjama u razvoju;
- «*javno važeći program*» je program koji donosi ili odobrava nadležni državni organ;
- «*privatne ustanove*» su ustanove predškolskog vaspitanja i obrazovanja koje osniva pravno ili fizičko lice;
- «*privatni vaspitač*» je nastavnik predškolskog vaspitanja i obrazovanja angažovan po potrebi za realizaciju osnovnih programskih zahtjeva sa djetetom u porodici.

II. ORGANIZACIJA VASPITNO-OBRAZOVNOG RADA

Obrazovni program

Član 12

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje ostvaruje se prema obrazovnom programu predškolskog vaspitanja i obrazovanja (u daljem tekstu: obrazovni program).

Obrazovnim programom utvrđuju se ciljevi i zadaci vaspitno-obrazovnog rada, broj djece u vaspitnim grupama, vrste, obim i oblici trajanja vaspitno-obrazovnog rada.

Obrazovni program po trajanju

Član 13

Obrazovni program realizuje se kao: cjelodnevni program u trajanju od šest do deset časova, poludnevni u trajanju od četiri do šest časova; kraći i specijalizovani u trajanju od tri do četiri časa.

Vrste programa

Član 14

Na osnovu obrazovnog programa donose se primarni, kraći, specijalizovani, posebni i drugi programi.

Programi iz stava 1 ovog člana realizuju se prema mogućnostima ustanove, u skladu sa potrebama i interesima djece i roditelja.

Ustanova može organizovati povremene programe vaspitanja i obrazovanja djece u prirodi i programe turističkog karaktera.

Odluku o organizovanju rada, u smislu stava 3 ovog člana, donosi upravni odbor ustanove.

Primarni program

Član 15

Primarnim programom predškolskog vaspitanja i obrazovanja (u daljem tekstu: primarni program) utvrđuju se obim i oblici vaspitno-obrazovnog rada sa djecom u jaslicama i vrtićima do polaska u osnovnu školu.

Program iz stava 1 ovog člana realizuje se u javnoj ustanovi čiji je osnivač Republika, odnosno opština, iz mreže ustanova u kojima borave djeca više od tri sata i specijalnim ustanovama socijalne zaštite u kojima borave djeca bez roditelja ili roditeljskog staranja.

Kraći program

Član 16

Kraćim programom predškolskog vaspitanja i obrazovanja (u daljem tekstu: kraći program) utvrđuje se sadržaj kontinuiranih ili povremenih aktivnosti koje se mogu organizovati jednom ili više puta nedjeljno, u trajanju do četiri sata, u skladu sa potrebama i interesima djece i roditelja.

Specijalizovani program

Član 17

Specijalizovanim programima predškolskog vaspitanja i obrazovanja (u daljem tekstu: specijalizovani program) utvrđuje se sadržaj vaspitno-obrazovnog rada iz: muzičke, baletske i likovne umjetnosti, ritmike, sporta i rekreacije, lutkarstva, stranih jezika i drugih oblasti koje su u funkciji zadovoljavanja posebnih interesa djece i roditelja.

Posebni program

Član 18

Posebним programom predškolskog vaspitanja i obrazovanja (u daljem tekstu: posebni program) utvrđuju se oblici i sadržaj vaspitno-obrazovnog rada za djecu sa smetnjama u razvoju koja se ne mogu uključiti u redovne grupe.

Za djecu sa smetnjama u razvoju, koja se mogu uključiti u redovne grupe, pored zajedničkog programa, realizuju se i individualni programi.

Nadležnost

Član 19

Primarni i posebni program predškolskog vaspitanja i obrazovanja utvrđuje Savjet za opšte obrazovanje Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Savjet).

Kraći i specijalizovani program utvrđuje ustanova, u saradnji sa osnivačem, uz prethodno mišljenje Savjeta.

Program po posebnim pedagoškim načelima

Član 20

Privatna ustanova koja izvodi vaspitno-obrazovni program po posebnim pedagoškim načelima dobija javnu važnost kada Savjet utvrdi da je program priznat od strane odgovarajućeg međunarodnog udruženja.

Godišnji program rada

Član 21

Ustanova donosi godišnji program rada.

Godišnjim programom rada ustanove bliže se utvrđuju: organizacija, oblici, sadržaji i raspored aktivnosti vaspitno-obrazovnog rada, usavršavanje nastavnika, vrste i nazivi programa, načini i oblici saradnje sa roditeljima, jedinicom lokalne samouprave, organima, organizacijama i dr.

Vrijeme organizovanja

Član 22

Vrijeme organizovanja vaspitno-obrazovnog rada u ustanovama u toku godine određuje osnivač, uz saglasnost organa lokalne samouprave, zavisno od sadržaja programa koji se realizuje, u skladu sa potrebama i interesima roditelja i djece i klimatskim i drugim uslovima sredine.

Predškolsko vaspitanje u porodici

Član 23

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje može organizovati predškolska ustanova i u porodici, u skladu sa ovim zakonom.

Uslove i način organizovanja predškolskog vaspitanja i obrazovanja u porodici uredjuje Ministarstvo, na predlog Savjeta.

Vaspitne grupe

Član 24

U ustanovi se organizuju vaspitne grupe.

U zavisnosti od uzrasta djece, broj upisane djece u vaspitnoj grupi za primarni program je:

- 1) 12 za djecu do dvije godine;
- 2) 14 za djecu od dvije do tri godine;
- 3) 10 za djecu u mješovitoj grupi do tri godine;
- 4) 20 za djecu od tri do četiri godine;
- 5) 24 za djecu od četiri do pet godina;
- 6) 25 za djecu od pet do šest godina;
- 7) 20 za djecu u mješovitoj grupi od tri do šest godina.

Broj djece u vaspitnim grupama za kraći, specijalizovani, posebni i druge programe utvrđuje se tim programima.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, broj djece u vaspitnoj grupi može se povećati, po odobrenju Ministarstva.

U vaspitnoj grupi u kojoj su uključena djeca sa smetnjama u razvoju, broj djece se može smanjiti, po odobrenju Ministarstva.

Vaspitne jedinice van sjedišta ustanove

Član 25

Ustanova može imati vaspitne jedinice van svog sjedišta.

Odluku o organizovanju vaspitnih jedinica, u smislu stava 1 ovog člana, donosi upravni odbor, uz saglasnost osnivača.

Upis djece

Član 26

Ustanova vrši upis djece u skladu sa propisanim uslovima.

Način i postupak prijema djece u ustanovu reguliše se statutom ustanove.

Privremeno isključenje iz ustanove

Član 27

Djeca koja boluju zarazne bolesti mogu se privremeno isključiti iz ustanove na osnovu ljekarskog nalaza, u skladu sa statutom ustanove.

III. VASPITAČI, STRUČNI SARADNICI I SARADNICI

Vaspitno-stručni kadar

Član 28

Vaspitno-obrazovni rad u ustanovi obavljaju: vaspitač, vaspitač saradnik, defektolog vaspitač, stručni saradnik i saradnik.

Vaspitno-obrazovni rad sa djecom uzrasta do tri godine obavlja vaspitač, a njegu i preventivnu zaštitu medicinska sestra pedijatrijskog smjera.

Vaspitno-obrazovni rad sa djecom uzrasta od tri godine do polaska u školu obavlja vaspitač i vaspitač saradnik, a preventivnu zdravstvenu zaštitu djece medicinska sestra, po pravilu, pedijatrijskog smjera.

Vaspitno-obrazovni rad na ostvarivanju specijalizovanog programa obavlja vaspitač saradnik.

Vaspitno-obrazovni rad sa djecom u razvojnoj grupi obavlja defektolog vaspitač.

Vaspitno-obrazovni rad sa djecom u porodici obavlja vaspitač koji je zaposlen u ustanovi ili je registrovan kao privatni vaspitač.

Stručni saradnik pruža pomoć vaspitaču i medicinskoj sestri u obavljanju stručnih poslova.

Preventivnu zdravstvenu zaštitu djece obavlja medicinska sestra-saradnik.

Uslovi za izvodjače vaspitno-obrazovnog rada

Član 29

Vaspitač može biti lice koje je steklo višu ili visoku školsku spremu za predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

Defektolog vaspitač može biti lice koje je steklo visoku ili višu školsku spremu odgovarajuće defektološke struke.

Vaspitač saradnik može biti lice koje ima srednju, višu ili visoku školsku spremu, čiji se profil određuje svakim od programa vaspitno-obrazovnog rada.

Stručni saradnik može biti lice koje je završilo visoku školsku spremu odgovarajuće struke (psiholog, pedagog, logoped, ljekar-pedijatar, stomatolog, socijalni radnik, nutricionista i dr).

Medicinska sestra u ustanovi može biti lice koje je završilo srednju ili višu medicinsku školu, po pravilu, pedijatrijskog smjera. Medicinska sestra u jaslicama može biti lice koje je završilo srednju medicinsku školu pedijatrijskog smjera.

Privatni vaspitač

Član 30

Ustanova može da organizuje predškolsko vaspitanje i obrazovanje u porodici za djecu koja zbog bolesti ne mogu biti uključena u ustanovu.

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje u porodici obavlja privatni vaspitač.

Privatni vaspitač može obavljati vaspitanje i obrazovanje predškolske djece u porodici, ako:

- 1) ispunjava uslove za vaspitača, odnosno vaspitača saradnika propisane ovim zakonom;
- 2) nije u radnom odnosu;
- 3) je upisan u evidenciju koju vodi ustanova za predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

Evidencija o privatnom vaspitaču

Član 31

Sadržaj obrasca i način vođenja evidencije za privatnog vaspitača (upis, brisanje i dr.) propisuje Ministarstvo.

Ljekarski pregled

Član 32

Lica koja obavljaju vaspitno-obrazovni rad u ustanovi i drugi zaposleni koji rade neposredno sa djecom moraju biti, u toku godine, najmanje jedanput ljekarski pregledani, u skladu sa zakonom.

Troškove ljekarskog pregleda iz stava 1 ovog člana plaća ustanova.

Norma

Član 33

U okviru nedjeljnog radnog vremena, vaspitač, vaspitač saradnik i vaspitač defektolog ima 25 časova neposrednog vaspitno-obrazovnog rada sa djecom.

U okviru nedjeljnog radnog vremena, stručni saradnik i saradnik koji radi u jaslicama ima 30 časova neposrednog rada sa djecom.

Ostalo radno vrijeme vaspitača, vaspitača saradnika, defektologa vaspitača, stručnih saradnika i saradnika raspoređuje se u skladu sa statutom ustanove.

Pedagoška evidencija

Član 34

U ustanovi se vodi jedinstvena pedagoška evidencija i to: radna knjiga, matična knjiga djece, karton sa podacima o razvoju djeteta, ljetopis ustanove i dr.

Sadržaj obrasca i način vođenja jedinstvene pedagoške evidencije propisuje Ministarstvo.

Troškovi ishrane djece

Član 35

U troškovima ishrane djece u ustanovi učestvuju roditelji.

Odluku o visini troškova iz stava 1 ovog člana u javnoj ustanovi čiji je osnivač Republika, odnosno opština, iz mreže ustanova, donosi organ upravljanja ustanove, uz saglasnost Ministarstva.

Troškovi ishrane djece u privatnoj ustanovi mogu biti viši samo do jedne polovine cijene od iznosa cijene u ustanovi iz stava 2 ovog člana.

Troškove ishrane djece bez roditeljskog staranja i djece čiji su roditelji korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice, u ustanovi iz stava 1 ovog člana, plaća centar za socijalni rad na čijoj je teritoriji prebivalište djeteta, odnosno roditelja.

Određivanje troškova ishrane koje plaćaju roditelji

Član 36

Visina troškova ishrane djece koju plaćaju roditelji, u smislu člana 35 stav 2 ovog zakona, određuje se na osnovu broja članova porodičnog domaćinstva, visine prihoda po članu domaćinstva i broja djece iz te porodice upisanih u ustanovi.

Određivanje troškova iz stava 1 ovog člana bliže se uređuje propisom Ministarstva.

IV. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaj pravnih i odgovornih lica

Član 37

Novčanom kaznom od dvadesetostrukog do stostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se za prekršaj ustanova, ako:

- 1) ne ostvaruje propisani program vaspitno-obrazovnog rada (čl. 15 - 19);
- 2) ne donese godišnji program rada (član 21);
- 3) obavlja vaspitno-obrazovnu djelatnost u vaspitnim grupama obrazovanim suprotno članu 24 ovog zakona;
- 4) ne vodi propisanu evidenciju (član 34).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u ustanovi novčanom kaznom od polovine do desetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Usklađivanje rada ustanova

Član 38

Ustanove su dužne da usklade rad, organizaciju i opšte akte sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 39

Ministarstvo će donijeti propise predviđene ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjuju se propisi koji su važili do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Primjena obrazovnog programa

Član 40

Primarni, kraći, specijalizovani i posebni program donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, a primjenjivaće se u ustanovama koje ispunjavaju uslove predviđene ovim zakonom.

Ustanove koje ne ispunjavaju uslove za primjenu programa iz stava 1 ovog člana realizuju plan i program koji je donesen na osnovu Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Službeni list RCG", br. 56/92).

Prestanak važenja zakona

Član 41

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Službeni list RCG", br. 56/92).

Odredbe Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ("Službeni list RCG", br. 56/92) koje se odnose na nastavni plan i program primjenjuju se do donošenja obrazovnog programa u skladu sa ovim zakonom.

Stupanje na snagu

Član 42

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore", a primjenjivaće se od dana primjene obrazovnog programa donesenog u skladu sa zakonom.

